

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

14736/22

**Διοργανικός φάκελος:
2021/0213(CNS)**

**FISC 220
ECOFIN 1161
ENER 590
ENV 1154
CLIMA 597**

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιτύπωση) – Συζήτηση προσανατολισμού

Προκειμένου να καθοδηγήσει τη συζήτηση προσανατολισμού που θα πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του Συμβουλίου (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) της 6ης Δεκεμβρίου 2022, η Προεδρία συνέταξε σημείωμα με ερωτήσεις που περιλαμβάνεται στο παράρτημα κατωτέρω.

Καλείται η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να λάβει υπόψη το σημείωμα και τα ερωτήματα της Προεδρίας και να τα διαβιβάσει στο Συμβούλιο για την προαναφερόμενη συζήτηση προσανατολισμού.

Το Συμβούλιο (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) καλείται να διεξαγάγει συζήτηση προσανατολισμού με βάση τα ερωτήματα που ετοίμασε η Προεδρία.

Αναθεώρηση της οδηγίας φορολόγησης της ενέργειας

Σημείωμα της Προεδρίας

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 14 Ιουλίου 2021, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με την αναδιάρθρωση του ενωσιακού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (αναδιατύπωση)¹ (στο εξής: πρόταση ΟΦΕ).
2. Η πρόταση ΟΦΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της δέσμης μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 % (Fit for 55)² και ως εκ τούτου συμβάλλει στην υλοποίηση των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ για μείωση των εκπομπών κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, και για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.
3. Η πρόταση ΟΦΕ επιδιώκει τους ακόλουθους στόχους:
 - α) παροχή προσαρμοσμένου πλαισίου που συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το 2030 και στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας· το πλαίσιο αυτό συνεπάγεται ευθυγράμμιση της φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας με τις πολιτικές της ΕΕ για την ενέργεια, το περιβάλλον και το κλίμα, άρα και συμβολή στις προσπάθειες της ΕΕ για μείωση των εκπομπών·
 - β) παροχή πλαισίου που διαφυλάσσει και βελτιώνει την εσωτερική αγορά της ΕΕ, με την επικαιροποίηση του εύρους των φορολογητέων ενεργειακών προϊόντων και της διάρθρωσης των συντελεστών, καθώς και με τον εξορθολογισμό της χρήσης φορολογικών απαλλαγών και μειώσεων από τα κράτη μέλη· και
 - γ) διατήρηση της ικανότητας δημιουργίας εσόδων για τους προϋπολογισμούς των κρατών μελών.
4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 20 Ιανουαρίου 2022³ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών στις 27 Απριλίου 2022⁴. Εκκρεμεί η γνωμοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

¹ 10872/21

² 10849/21

³ 5615/22

⁴ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-en.docx/content>

II. ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

5. Η τεχνική ανάλυση της πρότασης ΟΦΕ δρομολογήθηκε στο πλαίσιο της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» (Εμμεση Φορολογία – Ειδικοί Φόροι Κατανάλωσης/Φορολογία της Ενέργειας) τον Σεπτέμβριο του 2021. Υπό τη σλοβενική Προεδρία, στις 7 Δεκεμβρίου 2021, το Συμβούλιο (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) σημείωσε, ως σημείο «Α», την έκθεση προόδου της Προεδρίας σχετικά με τις προτάσεις της δέσμης Fit for 55 που εξέτασε το Συμβούλιο ECOFIN, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης ΟΦΕ⁵. Υπό τη γαλλική Προεδρία, στις 17 Ιουνίου 2022, το Συμβούλιο (Οικονομικά και Δημοσιονομικά Θέματα) σημείωσε, ως σημείο «Α», την έκθεση προόδου της Προεδρίας σχετικά με την πρόταση ΟΦΕ⁶.
6. Με βάση την πρόοδο που σημείωσαν οι προηγούμενες Προεδρίες, η τσεχική Προεδρία διεξήγαγε εντατικές εργασίες σχετικά με την πρόταση ΟΦΕ. Στόχος της τσεχικής Προεδρίας ήταν να σημειώσει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη πρόοδο στον εν λόγω φάκελο. Η τεχνική εξέταση της πρότασης στη συνεδρίαση της Ομάδας «Φορολογικά Θέματα» πραγματοποιήθηκε στις 19 Ιουλίου, στις 12 Σεπτεμβρίου, στις 12 Οκτωβρίου, στις 10 Νοεμβρίου και στις 17 Νοεμβρίου 2022.
7. Τον Ιούλιο του 2022, η τσεχική Προεδρία υπέβαλε συμβιβαστικό κείμενο που καλύπτει ολόκληρη την πρόταση ΟΦΕ, εκπόνησε δε αναθεωρημένα συμβιβαστικά κείμενα για τις επόμενες συνεδριάσεις της Ομάδας «Φορολογικά θέματα». Το πλέον πρόσφατο συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας περιέχεται στο έγγραφο WK 14524/2022.
8. Η τσεχική Προεδρία παρέσχε εκτενείς εξηγήσεις στην Ομάδα «Φορολογικά Θέματα», μεταξύ άλλων με τη μορφή ενημερωτικών σημειωμάτων για συγκεκριμένα θέματα, τα οποία έγιναν δεκτά με ικανοποίηση από τις αντιπροσωπίες. Η τσεχική Προεδρία εξέτασε ευρύ φάσμα ζητημάτων που έθεσαν οι αντιπροσωπίες, κατάφερε να επιτύχει σύγκλιση απόψεων και να βρει συμβιβαστικές λύσεις, με παράλληλο σεβασμό των μακροπρόθεσμων περιβαλλοντικών στόχων της ΕΕ.

⁵ 14574/21

⁶ 9874/22

9. Ορισμένα από τα θέματα που συζητήθηκαν περισσότερο κατά τη διάρκεια της τσεχικής Προεδρίας και τα οποία, συνολικά, έτυχαν ευρείας στήριξης από τα κράτη μέλη, ήταν τα εξής:
- α) η κατάργηση της αρχής του «ίσου επιπέδου φορολογίας» εντός της ίδιας κατηγορίας προϊόντων, προκειμένου να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία για τη χάραξη των φορολογικών τους πολιτικών με κριτήριο την επαρκή επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων μέσω της κάθετης κατάταξης των κατηγοριών, και να αποφευχθούν παράδοξες καταστάσεις στις οποίες οι εθνικοί φορολογικοί συντελεστές επί των προϊόντων θα έπρεπε να μειωθούν, μειώνοντας έτσι τα φορολογικά έσοδα σε ορισμένα κράτη μέλη·
 - β) η φορολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας κατά τρόπο αυτοτελή, χωρίς καμία παραπομπή σε ενεργειακά προϊόντα, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν μια πιο εξειδικευμένη φορολογική πολιτική·
 - γ) η φορολογική μεταχείριση των πλέον ευαίσθητων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να εφαρμόζονται χρονικά περιορισμένες παρεκκλίσεις για τα εν λόγω προϊόντα (βιομάζα, φυσικό αέριο, υγραέριο, υδρογόνο κ.λπ.), προκειμένου να παρασχεθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία για προσαρμογή·
 - δ) η επαναφορά της έννοιας της φορολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου ανάλογα με τα ποσοτικά επίπεδα κατανάλωσης και χρήσης τους για επιχειρηματικούς ή ιδιωτικούς σκοπούς·
 - ε) η βαθμιαία αύξηση του ελάχιστου επιπέδου φορολογίας της ΕΕ (σε δύο στάδια) προκειμένου να παρασχεθεί στα κράτη μέλη υψηλότερο επίπεδο ασφάλειας δικαίου και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο·
 - στ) η παροχή στα κράτη μέλη της δυνατότητας, σε ορισμένο βαθμό, να ορίζουν την έννοια των ευάλωτων νοικοκυριών, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, καθώς και την κοινωνική διάσταση εν γένει·
 - ζ) οι ορισμοί των ανανεώσιμων προϊόντων και των προϊόντων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ιδίως δε η ενσωμάτωση των ορισμών στην ΟΦΕ αντί των παραπομπών σε νομικές πράξεις που δεν αφορούν τη φορολογία·
 - η) η φορολογική μεταχείριση των μεικτών προϊόντων, ιδίως δε η προσαρμογή του συστήματος στις πρακτικές ανάγκες των επιχειρήσεων και των φορολογικών διοικήσεων, για την ενίσχυση της ευρωστίας του συστήματος έναντι της φορολογικής απάτης και την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου·
 - θ) η αποσαφήνιση των ορισμών των μεταλλουργικών και ορυκτολογικών διεργασιών και ο καθορισμός του χρονικού πλαισίου για τη φορολόγησή τους·
 - ι) η προσθήκη της δυνατότητας τα κράτη μέλη να φορολογούν σε μεταγενέστερο στάδιο την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για τις σιδηροδρομικές μεταφορές, το μετρό, το τραμ και το τρόλεϊ.

Η τσεχική Προεδρία είναι της άποψης ότι η συζήτηση για τα προαναφερόμενα θέματα προχώρησε αποτελεσματικά στο επίπεδο της Ομάδας «Φορολογικά θέματα», εξακολουθούν ωστόσο να υπολείπονται ορισμένες τεχνικές εργασίες για την επίτευξη λύσεων αποδεκτών από όλα τα κράτη μέλη. Ορισμένα κράτη μέλη δεν είναι ακόμη σε θέση να υποστηρίξουν το κείμενο της Προεδρίας ή διατηρούν επιφυλάξεις εξέτασης. Ωστόσο, η πλειονότητα των κρατών μελών εξέφρασε θετική γνώμη σχετικά με τις προτεινόμενες αλλαγές και τη μελλοντική πορεία.

10. Ορισμένα από τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της τσεχικής Προεδρίας, στα οποία σημειώθηκε μεν πρόοδος σε κάποιο βαθμό, αλλά απαιτούνται περαιτέρω εργασίες, είναι τα ακόλουθα:
- α) ο ρυθμός της σταδιακής εφαρμογής των νέων κανόνων και της κατάργησης ορισμένων εξαιρέσεων για τους τομείς της αεροπορίας και της ναυτιλίας, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των γεωγραφικών ιδιαιτεροτήτων των κρατών μελών·
 - β) τα ελάχιστα επίπεδα φορολογίας της ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των περιβαλλοντικών στόχων της πρότασης ΟΦΕ (για παράδειγμα, συζητήθηκε μια σταδιακή προσέγγιση δύο σταδίων, αλλά μέχρι στιγμής δεν έχει ξεκινήσει συζήτηση σχετικά με τα ακριβή επίπεδα φορολογίας)·
 - γ) περισσότερος χρόνος για προσαρμογή στους νέους κανόνες μέσω διαφορετικών μεταβατικών περιόδων, οι οποίες θα πρέπει να εξεταστούν από κοινού εντός του συνολικού πλαισίου της μελλοντικής ΟΦΕ και επίσης στο πλαίσιο των τρεχουσών γεωπολιτικών συνθηκών και του ενεργειακού μείγματος των κρατών μελών·
 - δ) η αλληλεπίδραση της μελλοντικής ΟΦΕ με άλλους φακέλους που περιλαμβάνονται στη δέσμη Fit for 55, όπως η αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ⁷, και με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις (ιδίως με τον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία, που τελεί επί του παρόντος υπό αναθεώρηση).

Παρά τις εντατικές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν σχετικά με τον φάκελο ΟΦΕ, η πολυπλοκότητα του φακέλου αποτελεί πρόσκομμα μέχρι στιγμής για την επίτευξη συμφωνίας. Ωστόσο, η τσεχική Προεδρία είναι της άποψης ότι τα κράτη μέλη είναι αποφασισμένα να συνεχίσουν τις εργασίες επί του φακέλου, ιδίως όσον αφορά τα προαναφερόμενα θέματα, προκειμένου να εξευρεθούν συμβιβαστικές λύσεις και τελικά να επιτευχθεί ομόφωνη συμφωνία το συντομότερο δυνατόν.

⁷ 10875/21

III. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ

11. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω και προκειμένου να παρασχεθεί πολιτική καθοδήγηση σχετικά με τη μελλοντική πορεία του φακέλου ΟΦΕ, οι υπουργοί καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα που ετοίμασε η Προεδρία:

1) Συμφωνείτε ότι οι περαιτέρω εργασίες θα πρέπει να βασιστούν στην πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής στον φάκελο ΟΦΕ, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με τους μακροπρόθεσμους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ και, ταυτόχρονα, να παρασχεθεί στα κράτη μέλη επαρκής ευελιξία, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών φορολογικών τους συστημάτων, ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς;

2) Υπογραμμίζοντας το γεγονός ότι ο φάκελος ΟΦΕ αποτελεί μέρος της δέσμης Fit for 55, συμφωνείτε ότι οι μελλοντικές εργασίες θα πρέπει να επιδιώξουν την επίτευξη συμβιβασμού για την εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ των ελάχιστων επιπέδων φορολογίας της ΕΕ, αφενός, και της διάρκειας των μεταβατικών περιόδων, αφετέρου, ώστε να ληφθούν δεόντως υπόψη οι οικονομικές, γεωπολιτικές, γεωγραφικές και κοινωνικές συνθήκες των κρατών μελών, ιδίως σε σχέση με τους πιο ευαίσθητους τομείς;